

Menge Penhulùhulù

---

1 ¹Utew mekevulungbulung is Jerusalem, he zengan mahabet is menge etew kayi. Dengan nevantug heini kayi te tivuuk he kelibutan, iyan, guntaan neiring en te valu he vahi. Dengan iyan heini edhuna he inged, piru guntaan neiring en heini te uripen. ²Neiring sikandin te vahi he egkeiinek te tivuuk he kezukileman; is menge luhè din ebpenudà diyà te enaping din. Wazà minsan sevaha zuen te menge mibmahal zin he midlangan kandin. Pudu midluib kandin is menge emigu zin, ne nehimu sikandan he menge kuntada zin.

³Impaantus is Juda ne mibihag is menge etew kayi. Diyè en sikandan mekeubpà te zuma he menge nasyun he zutun meregen is kebpekesavuk dan. Edel-asen sikandan te menge kuntada zan ne wazè dan egkepeleguyan.

⁴Is menge zalan pehendiyà te Jerusalem mekeseseeng, su wazè en edhendiyà te ked-azap dutun te netelaan he menge timpu te pista. Mekevulungbulung is langun he pultahan kayi. Edag-es is menge memumuhat kayi, ne is menge raga ebpemenlalew. Utew mekeseseeng is nehitavù te Jerusalem.

⁵Is menge kuntada zin iyan en nengulu kandin, ne heini sikandan mibmeuswagen. Impaantus te NENGAZEN is Jerusalem tenged te mahabet he menge salè din. Is menge meginged kayi mibihag te menge kuntada zin. ⁶Naawè en is kekempet te Jerusalem. Is menge pengulu kayi neiring te egkevital he menge selazeng he ebpen-ahà te egketabtab piru wazè dan egkaahà. Edluyahan en sikandan dutun te ebpeleguyan dan is edal-as kandan. ⁷Ne guntaan te edlised is Jerusalem wey egketazintazin en, netenuzan din is langun he ketigeyunan din dengan. Hein neulug sikandin diyà te gehem te menge kuntada zin, ne wazà midtavang kandin. Midsudì wey mid-engitan sikandin te menge kuntada zin dutun te kegkezeeti zin.

⁸Utew zekelà is salà te Jerusalem, umbe nehimu heini he meremerik. Is langun he mibegey kandin te zengeg dengan ne edsudì en kandin su neehè dan is kegkelevasi kandin. Edag-es sikandin ne midtembunan din is enaping din tenged te kegkeeled din. ⁹Is keremerik din naahà

te langun. Wazè din isipa zengan is egkehivavù kandin. Utew sikandin nezeeti, ne wazà midtavang kandin. Umbe migkagi sikandin te, “He NENGAZEN, segipaa nu is kegkerasey ku, su nezaag a te kuntada.”

¹⁰Mibpenguwa te kuntada is langun he ketigeyunan din. Neehè din he midseled diyà te valey te NENGAZEN is kenà menge Israilihanen—heini he menge etew, kenà edtugutan te NENGAZEN te kedseled diyà te baley zin. ¹¹Is menge etew zin, edag-es dutun te kebpen-ehè dan te egkekaan dan. Inliwè dan te keenen is ketigeyunan dan su wey meuyag-uyag sikandan. Migkagi is Jerusalem te, “He NENGAZEN, segipaa a, su mibpeel-elezan a.” ¹²Migkegiyan din is menge etew he sumesegazà te, “Kenè niw ve ebeliyen heini is nehitavù kedì? Ehè kew ke zuen be egkeehè niw he nerasey iring te kegkerasey ku. Heini he kemeresayan, insilut te NENGAZEN kayi te kedì dutun te timpu te utew zin kegkepauk. ¹³Puun te langit imbulus din is hapuy he henduen be te neketutung te menge tulan ku. Midlitagan din is beyeey ku ne neutel a. Midhimu e zin he mekevulungbulung ne midsiguduwan e zin resaya. ¹⁴Mid-amur-amur zin is menge salè ku ne iring te mibeelan din heini he hiket. Inhiket din kedì heini he iyan ingkeguyuzà kedì diyà te kegkevihag. Iring a te mid-eyuguwan. Impemeluya a te Nengazen ne imbegey e zin diyà te menge kuntada ku he kenè ku egkegaga. ¹⁵Inselikwey te Nengazen is langun he menge sundaru ku. Midtigum sikandin te menge sundaru he edezaat te menge etew ku he vetan-en he menge maama. Is menge meginged diyà te Juda, iring dà sikandan te menge paras he midtekutakan te Nengazen. ¹⁶Ne tenged keniyàn nemenigis is menge luhè ku te kedsinegew ku. Ne wazà midlangan wey midlig-en kedì. Mekehizuhizu is menge meginged kayi su nezaag sikandan te menge kuntada zan.”

¹⁷Mibuyù te tavang is Jerusalem, piru wazà midtavang kandin. Ketau te NENGAZEN he mehimu he kuntada te menge kevuwazan ni Jacob is menge nasyun diyà te peliguy zan. Ne is Jerusalem ed-isipen he meremerik te menge kuntada zan.

¹⁸Migkagi is Jerusalem te, “Metazeng is NENGAZEN; piru wazè ku tumana is sugù din. Sikiyu is langun he menge etew, pemineg kew, wey tengtengi niw is kegkerasey ku. Mibihag is menge vetan-en ku he menge vahi wey menge maama. ¹⁹Mibuyù a te tavang diyà te menge zumezapig kedì piru midluivan e zan. Nemematey is menge memumuhat ku wey menge perezumala te inged dutun te ebpen-ahà sikandan te egkekaan dan su wey zan pezem meuyag-uyag.

²⁰“NENGAZEN, ahàa nu ke sengemenu kezekelà is kegkeseeng ku! Utew heini merasey he henduen be te egkevidtew en is gehinawa ku su geina te nehimu a he mesinupaken kenikew. Duen kebpmenhimatey ziyà te menge zalan ku, ne minsan diyà te seled te valey ne zuen ebpmatey. ²¹Nezineg te menge etew is kedag-es ku, piru wazà minsan sevaha

he midlangan kedì. Nezineg te langun he menge kuntada ku heini is kegkerasey ku, ne ingkelipey zan heini is kedresaya nu kedì. Deyzey pezem ke egkeume en is andew he insaad nu he edsilutan nu sikandan, su wey zan daan meiring kedì. ²²Ahaà nu is mezaat he vaal zan, ne siluti nu sikandan iring te kedsiluti nu kedì tenged te langun he menge salè ku. Kenè en egkeengked is kebpekezag-es ku ne mesakit is gehinawa ku.”

2 ¹Tenged te pauk te Nengazen midtembunan din te kerusirem is Zion. In-awè din is dengeg te dungganen he Israel he henduen be te intimbag din heini puun te langit pehendiyà te tanà. Tenged te kegkepauk din mibey-anan din minsan sikan is baley zin. ²Wazè en sikandin mehizu hein midezeetan din is langun he menge valey te menge kevuwazan ni Jacob. Tenged te pauk din midwagey zin is binerengbeng he menge inged diyà te Juda. Impekevavè din wey mibpeel-elezan din heini he ginhedian wey is menge pengulu kayi. ³Tenged te utew zin kegkepauk in-awè din is langun he gehem te Israel. Wazè din heini tevangi hein midsurung te kuntada. Iring sikandin te hapuy he mid-epur te menge kevuwazan ni Jacob wey is langun diyà te peliguy zan.

⁴Henduen sikandin te kuntada he mibpesinaru te panè din diyà te menge etew zin. Mibpenhimetayan din is langun he utew mibmahal te menge etew zin. Impesegazan din te menge meginged diyà te Zion is dekelà he pauk din he henduen be te hapuy. ⁵Midezeetan te Nengazen is Israel he iring sikandin te kuntada. Midwagey zin is binerengbeng he menge inged kayi te Israel is langun he melig-en he menge vahin kayi. Mid-umanan din pa is kegkeseeng wey sinegawan diyà te Juda. ⁶Midrundus din is baley zin he henduen dà te midrundus he lawig diyà te vevesukà. Ketau zin he melipati te menge etew ziyà te Jerusalem is midtelaan he menge pista wey is menge Andew te Kedhimeley. Tenged te utew zin kegkepauk inselikwey zin is menge hadì wey menge memumuhat. ⁷Inselikwey te Nengazen is pemuhatà he zutun sikandin ebpemuhata wey is baley zin. Impewagey zin te menge kuntada is menge verengbeng diyà te melig-en he menge vahin te Jerusalem. Nemengulahì heini he menge kuntada ziyà te valey te NENGAZEN he henduen be te edsilibra zan te pista.

⁸Meheget is tuyù te NENGAZEN te kebengkag duen te menge verengbeng he nekeliguy te Zion. Mibpurungan din pelenuwi is kebengkag kayi, ne mibeelan din heini. Umbe nengewagey is menge pengalang wey menge verengbeng. ⁹Netembunan te tanà is menge pultahan te inged. Nengevengkag is menge terangka kayi, su mibpemadti heini te NENGAZEN. Mibihag is menge hadì wey is dungganen he menge etew te Jerusalem. In-engked en ipenurù is kesuguan. Wazè en menge lalag te menge ebpeneuven he ebpuun diyà te NENGAZEN. ¹⁰Is menge edumala ziyà te Zion nememinuu ziyà te tanà he wazè dan en kekegiyen.

Mibukbukan dan te eliyavuk is menge ulu zan wey mibivisti sikandan te saku su ibpetuasan dan is kedlalew zan. Ebpekezuzungul te kegkeeled is menge vetan-en he menge vahi ziyà te Jerusalem.

¹¹Nemenlevag en is menge mata ku tenged te kedtulung ku kedsinegew. Utew mibmesakit is gehinawa ku. Henduen be te egketeveni en is kumeng ku tenged te kegkezeeti te zuma ku he menge meginged. Egkengevidtawan diyà te menge zalan te inged is dezekelà en wey menge peririgè pa he menge vatà. ¹²Edlulugib sikandan is ebuyù te keenen wey inumen diyà te menge iney zan. Egkengevidtawan sikandan diyà te menge zalan te inged iring te menge sundaru he tegepalì. Ne ednaneynaney sikandan ebpmatey is edsekepuwen te menge iney zan. ¹³Sikiyu is menge meginged diyà te Jerusalem, hengkey is egkekagi ku ziyà te keniyu? Hengkey is egkehimu he ebpetug-iringan ku te kemeresayan niw? Is palì niw iring kezalem te zagat. Ne hentei is ebpekevawì keniyu? ¹⁴Is menge lalag te ebpemeneuven diyà te keniyu ne kenà tutuu. Wazè din pulus ne ebpeketazin keniyu. Wazè dan ipahayag is menge salè niw he iyan pezem kenè niw igkevihag.

¹⁵Is langun he sumesegazà diyà te keniyu ebpakpak, ebpemen-engit wey ebpemengelengkeleng te kedsudi dan kenikew. Ke sikandan te, “Iyan bes heini inged he migngezanan te ‘Kinekempetan’ wey ‘Ebpekelipey kayi te Tivuuk he Kelibutan?’ ” ¹⁶Is langun he kuntada niw edsudi keniyu. Ebpemen-engit sikandan is ebpemekiget te menge ngipen dan he ke sikandan te, “Nezèdeetan tew en is Jerusalem! Iyan en heini sikan is andew he midtegazan tew; ne guntaan neehè tew en is kegketuman din!”

¹⁷Mibeelan te NENGAZEN is mibpelenuwan din te ebaal. Midtuman din is nekagi zin dengan. Wazà sikandin mehizu is edezaat keniyu. Midlipey zin is menge kuntada niw tenged te kegkezeeti niw, ne intugut din he ikepahambug dan is kebpekegaga zan. ¹⁸Menge meginged te Zion, umawa niw is Nengazen. Ipetudè niw is menge luhè niw iring te wahig he edtuda te maandew wey mezukilem. Kenè kew engked he edsinegew. ¹⁹Enew kew ke mezukilem ne buyù kew te tavang diyà te Nengazen. Ivuswang niw ziyà te kandin is langun he ziyà te gehinawa niw he iring te ebusbus kew te wahig. Ivayew niw is menge velad niw te kedhangyù para te untung te menge anak niw he egkengevidtawan diyà te menge zalan tenged te kegkevital.

²⁰He NENGAZEN, tengtengi key kenikew. Is-isipa nu ke hentei key is impaantus nu te iring kayi. Tenged te utew kegkevital, migkaan te menge iney is ed-elimahan dan he menge anak dan. Is menge memumuhat wey menge ebpeneuven mibpenhimetayan diyà te valey nu. ²¹Nemekesesavuk diyà te menge zalan is nemematey he menge vatà wey menge megurang. Nemematey te tebek is menge vetan-en he menge maama wey menge vahi. Wazà nu en sikandan mehizuwi zutun te kebpenhimetayi nu

kandan tenged te kegkepauk nu. ²²Mid-imbíta nu is menge kuntada te kedsurung kayi te peliguy ku he henduen be te nengimbíta ke zà te para te keemuran. Dutun te andew te kebpaahaa nu te pauk nu, wazà nekepelaguy etawa neuyag. Mibpenhimetayan te menge kuntada ku is menge anak ku he mid-elimahan ku wey impezekelà.

3 ¹Sevaha a te nekesagad te kedsilut te NENGAZEN tenged te kegkepauk din. ²Midsegseg e zin diyà te meziyù, ne impehipanew e zin diyà te merusirem ne kenà diyà te merayag. ³Midsilutan e zin he wazè e zin en engkezi maandew wey mezukilem. ⁴Impemeluya zin is tivuuk he lawa ku, ne mibadtì din is menge tulan ku. ⁵Midsurung e zin ne utew subra is kegkeseeng ku wey kegkerasey ku. ⁶Impeubpè e zin diyà te kesusireman iring duen te neuget en he minatey. ⁷Impekedinahan e zin wey midliguy e zin te verengbeng su wey a kenà mekepelaguy. ⁸Minsan ebuyè e pa te tavang ne kenè e zin ebpeminengen. ⁹Mid-elasan din te intambù he menge watu is beyeey ku, ne impevulvulegkù din is ebayaan ku. ¹⁰Iring sikandin te bir etawa erimaung he mid-ayan su edawi kedì. ¹¹Miguyud e zin pehendiyà te meziyù te zalan, ne mibpengiitan e zin ne human e zin ewai. ¹²Midhingat din is panè din ne impesinaru zin kayi te kedì. ¹³Midpanè e zin ne midlembasan is pusung ku.

¹⁴Nehimu a he egkeengitan te zuma ku he menge meginged. Edsudien e zan seled te tivuuk he andew pinaagi te kanta. ¹⁵Pudu zà mepait he kemeresayan is imbegay zin kediey. ¹⁶Nengesepù is menge ngipen ku su impesepèsepè din kedì is pantad, ne impevudseng e zin diyà te tanà. ¹⁷In-awè din kayi te kedì is meupiya he kebpekesavuk, ne wazè ku en mesegazi is keuswagan.

¹⁸Naawè en is dengge ku wey is langun he ebperetengen ku ziyà te NENGAZEN. ¹⁹Emun ed-is-isipen ku is kemeresayan ku wey kegketazintazin ku ne utew heini maitpait he kebpekesavuk. ²⁰Emun layun ku heini ed-is-isipa ne egkaawà is kezasig ku. ²¹Piru edlikù is perateng ku emun iyan ku egketenuzan ²²he is kebmahal wey hizu te NENGAZEN ne wazà pidtemanana. Umbe wazè kiw zed mepurung mezeeti. ²³Metinumanen iyan is NENGAZEN. Ibpeehè din is hizu zin kada andew. ²⁴Nekekagi a ziyà te gehinawa ku te, “Is NENGAZEN iyan utew zekelà kayi te kediey, umbe ebperateng a kandin.” ²⁵Ebpurungan te NENGAZEN is menge ebperateng wey edangep diyà te kandin. ²⁶Meupiya ke edtagad ki he mepelevayen te kedlibri te NENGAZEN kenita. ²⁷Meupiya para te sevaha he etew is kepemansu zutun te vetan-en pa sikandin. ²⁸Emun ebmensuwen ki te NENGAZEN, kinahanglan he ebpinuu ki he sebsevaha ta ne ebpurung ki egngunungunù. ²⁹Ibpekevavè ta is keugelingen ta ziyà te etuvangan te NENGAZEN ne kenè ta id-awà is perateng ta. ³⁰Emun duen edtabpi kenikew, ne itaan nu is enaping nu. Ne zewata nu is ked-insultuwi kenikew te menge kuntada nu. ³¹Su is Nengazen

ne kenà taman te taman is kedselikwaya zin kenitew. ³²Minsan ebegey sikandin te kelised, ibpeehe din gihapun is hizu zin tenged te kezekelà te kebmahal zin he wazà pidtamanan. ³³Su kenè din igkelipey is kebpaantus wey kedrasey kenitew.

³⁴Kenà egkesuat is Utew Lavew he Megbevayà emun edèdaagen is menge pirisu, ³⁵etawa kenà ebeliyen is ketenged te etew. ³⁶Kenà daan egkesuatan te Nengazen he edtuisen is hustu he kukuman diyà te hukmanan. Neehè din heini is langun.

³⁷Wazà minsan hengkey he egkehivavù he wazà itugut te Nengazen. ³⁸Kenè be is Utew Lavew he Megbevayà iyan ebayàbayà te kegekहितevua te mezaat etawa meupiya he hitavù? ³⁹Ne maan is edriklamu ki emun edsilutan ki tenged te menge salè ta? ⁴⁰Ereg he edsusiyen ta is betasan ta ne edlikù ki ziyà te NENGAZEN. ⁴¹Ed-ebriyan ta is gehinawa ta ne ibayew ta is menge velad ta ziyà te Megbevayà diyà te langit he kesikita te, ⁴²“Nekesalà key wey nekidsukulà key kenikew, NENGAZEN, ne wazè key kenikew peseyluwa. ⁴³Nepauk ka ne midal-as key kenikew ne mibpenhimetayan key kenikew he wazè key en kenikew mehizuwi. ⁴⁴Midtambun ka te gapun, su wey nu kenà mezineg is pengemuyù dey. ⁴⁵Midhimu key kenikew he iring te vesura is ked-ahaa zuen te menge etew ziyà te zuma he menge nasyun. ⁴⁶Midsudì key te langun he menge kuntada zey. ⁴⁷Nekaantus key te kekgahandek, bangkit, kepirdiyan, wey kezeetan.”

⁴⁸Midtudà is menge luhè ku tenged te kegkezeeti te zuma ku he menge meginged. ⁴⁹Ebpedayun edtudà is luhè ku ⁵⁰taman te edsegipaan kiw te NENGAZEN he ebpuun te langit. ⁵¹Inmesakit te gehinawa ku is nehivavù te menge vahi ziyà te inged dey.

⁵²Neiring a te tagbis he midal-as te menge kuntada ku minsan wazè ku neveelan he salà diyà te kandan. ⁵³Tinguhè dan is kedhimatey kedì pinaagi te ked-uluga zan kedì diyà te vudsi wey kebpenulenga zan kedì te vatu. ⁵⁴Henduen be te egkelened a ziyà te wahig, ne kunaan ku ke ebpatay ad.

⁵⁵Puun te kinezizeleman te vudsi nengumew a kenikew, NENGAZEN. ⁵⁶Mibpeming nu is kebpehizuhizu ku wey kebuyù ku te tavang. ⁵⁷Nekeuma ka hein mid-umew ku sikew, ne migkagi ka te kenà a mahandek. ⁵⁸Nengazen, midtevangan a kenikew te kasu ku ne midlibri nu is untung ku. ⁵⁹Neehè nu NENGAZEN, is mezaat he mibeelan te menge kuntada ku kayi te kediey, umbe begayi a te hustu he kukuman. ⁶⁰Netuenan nu ke sengemenu is kebelesi zan kedì wey is langun he pelanu zan he idezaat kedì. ⁶¹He NENGAZEN, nezineg nu is ked-insultuwi zan kedì. Netuenan nu is langun he pelanu zan he idezaat kedì– ⁶²ebpelelagè dan wey ebpelanu zan te mezaat kayi te kedì seled te tivuuk he andew. ⁶³Ahà nu sikandan! Edsudien e zan pinaagi te kanta, ebpinuu

man sikandan etawa edhitindeg. ⁶⁴Siluti nu sikandan, NENGAZEN, sumalà te mibeelan dan. ⁶⁵Ipemezesen nu is gehinawa zan ne rewaki nu sikandan. ⁶⁶Del-asa nu sikandan wey dezeeti tenged te pauk nu su wey zan egkaawà kayi te kelibutan.

4 ^{1,2}Is menge meginged diyà te Zion neiring te lunsey he vulawan he midheva etawa mahalen he menge watu he nekepeyapat diyà te menge zalan. Iring sikandan dengan te utew mahal he vulawan, piru guntaan neiring dà sikandan te menge diniyun he mibeelan dà te mendiziyun. ³Minsan is leew he menge asu ebpesusu te menge anak dan, piru is menge etew ku mulà, ne ebey-anan dan is menge anak dan iring te tagbis he ustrits he ebey-anan dan dà is menge impis dan diyà te meinit he pantad te disirtu. ⁴Tenged te kekgkemezahi te dezeisey pa he menge anak dan ebpekezeket en diyà te pelak dan is menge zilè dan. Mibuyù is menge mezekdekelè en he menge watà te keenen, piru wazà mibegey kandan. ⁵Is menge etew he metaam dengan is keenen dan, ne guntaan ebuyù dà te keenen te menge etew ziyà te zalan. Sikan is iyan en indekelè din is kesesepian, ne guntaan ebpengarkar te keenen diyà te besurahan. ⁶Is insilut diyà te zuma ku he menge meginged, ne subra pa te insilut diyà te menge tig-Sodom he midtik-ew zèdeeti te Megbeveyà he wazà neketevang kandan. ⁷Dengan, is menge pengulu te Jerusalem, meupiya is kedlelawa zan, melig-en, metilak is kedlulundis dan iring te ayis, meputi iring te gatas, wey dungganen iring te mahalen he menge watu. ⁸Piru guntaan edhuna pa sikandan he meitem te vurit, ne kenè en sikandan egkekilala. Henduen be sikandan te menge tulan dà he netenges te lundis, wey henduen be te negangu he kayu. ⁹Meupiya pa is iyan ibpatey zan is tebek kenà duen te iyan ibpatey zan is kegkevital. Ednaneynaney sikandan ebpimatey te vital su wazè dan egkekaan. ¹⁰Kebpekeuma te kezeetan diyà te zuma ku he menge meginged, minsan sikan is meelima he menge iney edhilutuen dan is keugelingen dan he menge anak su egkeenen dan tenged te utew zan kegkevital.

¹¹Impegezaman te NENGAZEN is tivuuk he pauk din diyà te Zion. Umbe mibinsulan din heini, minsan is menge pundasyun kayi. ¹²Kunaan te menge hadi te tivuuk he kelibutan wey is menge etew zan ke kenà ebpekeseled is menge kuntada ziyà te menge pultahan te Jerusalem. ¹³Piru nehitavù heini tenged te menge salà te menge ebpeneuven kandan wey te menge memumuhat dan, he ebpenhimatey te menge etew he kenà ereg he edhimetayan. ¹⁴Ne guntaan, iring sikandan te menge lakap he ebpemenamsam diyà te menge zalan. Nezekiyan te lengesa is menge visti zan, umbe wazè en egkeluvus he egawed kandan. ¹⁵Ebensagan sikandan te menge etew te, “Pekeziyù kew, su meremerik kew! Kenè key keniyu semsama.” Umbe mibpekeziyù sikandan ne minsan hendei zà he nasyun is nepeveyaan dan; piru wazà midawat kandan. ¹⁶Iyan mismu is

NENGAZEN mibpeyapat kandan; wazè en sikandan segipaa te NENGAZEN. Wazè en tehuza is menge memumuhat wey menge perezumala.

¹⁷Ebmerusirem en is ked-ehè dey te kedtagad te tavang te kezapig dey he menge nasyun, piru wazà sikandan medtavang kenami. Ebantey key ziyà te menge turi zey te kebpekeuma te ebpuun diyà te nasyun he kenà daan ebpekelibri kenami. ¹⁸Mibentayan te menge kuntada zey is menge langkad dey. Kenè key ebpekehipanew ziyà te menge zalan. Hapit en egkeuma is ketepusan dey. Egkevilang dà is menge andew zey. ¹⁹Megaan pa te menderagit is menge kuntada zey he edal-as kenami. Edel-asen key zan taman te menge vuvungan. Ne minsan diyè key te sibsivayan ne zutun daan sikandan is edtagad he ed-etaki kenami. ²⁰Nezekepan dan is hadi dey he mibpili te NENGAZEN, he iyan pezem midserigan dey he ebpengalang kenami te kedezaat te kuntada zey he menge nasyun.

²¹Sigi, lipey kew wey medlipeylipey, sikiyu is menge etew ziyà te Edom he ebpemen-ubpà diyà te tanà he Uz. Piru ibpeinum daan keniyu is tasa he midteguan te silut te NENGAZEN, ne egkelangut kew wey egkelelasan. ²²Sikiyu is menge meginged diyà te Zion, egketapus en is kedsiluti keniyu. Hapit kew en ibpeulì te NENGAZEN puun te kegkevihag. Piru sikiyu is menge etew ziyà te Edom edsilutan kew te NENGAZEN tenged te menge salè niw ne ibpahayag din is kelelalung niw.

5 ¹He NENGAZEN, is-isipa nu ke hengkey is nehita vù kenami. Ahàa nu is nepengkusan dey he kegkepeel-elezi kenami. ²Is menge tanè dey wey is menge valey zey, migkuwa te menge lumelengyawà. ³Nengeilu key, ne nengevalu is menge iney zey. ⁴Kinahanglan pa he ebpemesahan dey is wahig he ed-inumen dey wey is kayu he idtavun dey. ⁵Impeterebahu key he iring te menge uyagen he mid-eyuguwan. Ne kenè key en ibpehimeley. ⁶Mibpesakup key te menge tig-Ehpto wey menge tig-Asiria su para lang mekekaan key. ⁷Mibaal te salà is menge kepuun dey he nemematey en guntaan, ne iyan key nerasey tenged te salè dan. ⁸Menge uripen is midumala kenami ne wazà ebpekepegawas kenami puun te gehem dan. ⁹Dutun te kebpen-ehè dey te keenen nemiligru key te ermadu he menge etew ziyà te sibsivayan. ¹⁰Edetengen key tenged te subra he kegkevital, ne is menge lawa zey henduen be te keinit te rapug is keinit din. ¹¹Mibpenlayug is menge esawa zey wey menge anak dey he menge vahi ziyà te Zion wey is diyà te menge inged diyà te Juda. ¹²Imbitye pinaagi te menge velad dan is menge pengulu zey, ne wazè en tehuza is menge megurang dey. ¹³Is menge vetan-en dey he menge maama mibpeges ipepenggaling he henduen be te menge uripen, ne is menge vatà ebpemekeurambak en te kebpetianga kandan te mevegat he menge kayu. ¹⁴Is menge megurang wazè en mekepinuu ziyà te pultahan te inged te kebegey te sambag, ne is betan-en he menge maama wazè en meketukar te menge sunata. ¹⁵Wazè dey en kelipey. Kenè key en

ebpekesayew, kekenà, ebpekelalew key zà. ¹⁶Naawè en is dengeg dey. Mekehizuhizu key su geina te nekesalà key. ¹⁷Tenged kayi mibmesakit is gehinawa zey ne mibmerusirem is ked-ehè dey. ¹⁸Su mekevulungbulung en is Buvungan he Zion, ne iyan dà edrigurigu kayi is leew he menge asu.

¹⁹He NENGAZEN, midhadì ka te wazà pidtemanan. Is kedhadì nu ebpedayun minsan keenu. ²⁰Maan is layun key kenikew edlipati? Maan is neuget en is kedselikwaya nu kenami? ²¹He NENGAZEN, ipelikù key ziyà te kenikew ne edlikù key. Ilikù nu zini te kenami is meupiya he kebpekesavuk dey zutun te nehuna he timpu. ²²Subre en be is kegkepeuki nu kenami su maan is inselikwey key en kenikew?